

Utfallsrapport VB 2023

Stockholms Hamn AB

Innehållsförteckning

Sammanfattande kommentar	3
Analys av ekonomisk utveckling	3
Resultatsammanställning, investeringar & övrigt	3
Analys.....	4
Bedömning av bolagets interna kontroll	6
1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	6
1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	6
1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	6
1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	6
1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet.....	6
1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	6
2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	8
2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	8
2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	20
2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	20
2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	27
3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	28
3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	28
3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb.....	33
3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med.....	34
3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb.....	35
3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	36
3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	39
3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	40

Bilagor

Bilaga 1: Personalredovisningsblankett 2023

Bilaga 2: GDPR_årsrapport_Hammen_2023

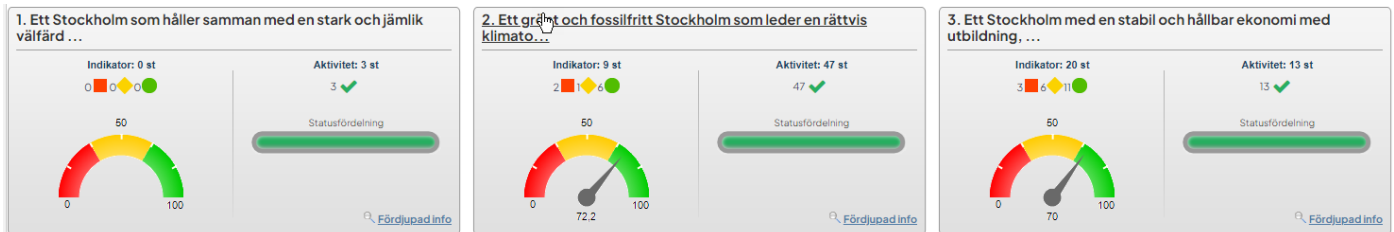
Sammanfattande kommentar

Stockholm är en sjöfartsstad och hamnarna utgör viktiga gods- och logistiknav för Mälarenregionen. Stockholms Hamnar har, som en av världens största passagerarhamnar med 16 miljoner passagerare ett normalår (2019), också en viktig roll i besöksnäringen när det gäller passagerar- och kryssningstrafiken i Östersjön.

Bolagets anläggningar utgör porten till Stockholm för besökarna och det är viktigt att dessa är trygga, tillgängliga och välkomnande. Hamnarna i Stockholm är betydelsefulla för omställningen till en mer hållbar transportsektor. Stockholms Hamnars verksamhet ska vara ett föredöme och stimulera klimatsmarta lösningar hos kunder, bland annat vid den nya godshamnen Stockholm Norvik Hamn. Det är också prioriterat att minska utsläppen från fartyg som ligger i hamn i Stockholm, inte minst genom att möjliggöra elanslutningar.

Stockholms Hamnar fullgör sin uppgift genom att säkerställa en väl fungerande hamnverksamhet och förvaltning av kvarvarande byggnader i Stockholm, Nynäshamn inklusive Norvik, och Kapellskär.

Bolaget ska medverka till att uppnå ett klimatpositivt Stockholm år 2030 samt till att målen i färdplanen för en fossilbränslefri stad 2040 uppnås. Att minska utsläppen från fartyg som ligger i hamn i staden är därför angeläget.

Analys av ekonomisk utveckling

Resultatsammanställning, investeringar & övrigt

Resultatsammanställning

Nyckeltal	Utfall	Budget	Prognos
Omsättning	729 016	808 296	721 251
Rörelsekostnader	-371 185	-373 460	-366 279
Avskrivningar	-212 068	-216 008	-212 075
Nedskrivningar och Utrangeringar			
Personalkostnader	-144 913	-151 800	-150 000
Övriga kostnader	-1 314		207
Finansnetto	-95 482	-92 028	-93 104
Resultat efter finansnetto	-95 946	-25 000	-100 000

Investeringar

Nyckeltal	Utfall	Budget	Prognos
Nyproduktion	147 559	65 000	151 127
Strategiska investeringar (Ombyggnad)	32 550	93 000	36 972
Ersättningsinvesteringar	61 304	42 000	56 901

Nyckeltal	Utfall	Budget	Prognos
Summa investeringar	241 413	200 000	245 000

De totala investeringarna 2023 hamnade på 241 Mkr vilket är att jämföra med 245 Mkr som prognosen för året hamnade på. Budgetens planerade investeringsnivå var på 200 Mkr. Den stora skillnaden mellan budget och utfallet är:

- Hyresgäst Anpassning Magasin 3
- Fasad och fönsterbyte på Magasin 3

De större projekten i utfallet är:

- EU-projekt elanslutning Stadsgården: 79 Mkr
- Utveckling kaj 5 i Kapellskärs hamn: 38 Mkr
- Hyresgäst Anpassning GANT Magasin 3: 27 Mkr
- EU- projekt Superstar Kapellskär: 16 Mkr
- Kaj Värtan Exergi: 16 Mkr
- Slusskontor Victoriaslussen: 10 Mkr

Övrigt

Nyckeltal	Utfall
Antal anställda	144
Balansomslutning	6 003 827

Antalet månadsanställda per sista december 2023 var 144 personer, vilket kan jämföras med 143 personer i prognosen och sju personer fler än i budget (137). Skillnaden beror bland annat på att sex personer i Kapellskärs hamn gått över från timanställning till deltidsanställning på grund av nya LAS regler. Detta påverkar numerären men inte kostnaderna. Vidare har fastighetsorganisationen utökats med en person. Utökningen beror på att Hamnen under året har sagt upp avtalet med det bolag som skötte fastighetsdriften.

Analys

Oroligheterna i vår närmaste omvärld skapade under året stora osäkerheter kring utvecklingen av godset och passagerartrafiken. För färjerederierna har det dessutom varit en utmaning med de höga bränslepriserna och ökade kostnader generellt. Dessa faktorer har påverkat trafiken och vissa linjer under hela 2023.

Kryssningssegmentet drabbades särskilt av det säkerhetspolitiska läget med en stor mängd avbokningar av kryssningsanlöp under säsongen som följd. Glädjande nog var passagerarbeläggningen hög på den begränsade fartygskapacitet som ändå trafikerade Stockholms Hamnar.

Omsättning

Koncernens nettoomsättning för 2023 hamnade per sista december på 729 Mkr vilket kan jämföras med den prognosticerade siffran på 721 Mkr. Avvikelsen mot budget är en minskning på 79 Mkr. Detta härrör nästan helt från minskade hamnavgifter, som följd av minskningen av antalet passagerare och gods samt färre antal kryssningsanlöp.

Utfallet för hamnavgifterna hamnade på 414 Mkr vilket är fyra Mkr lägre än prognosen. Avvikelsen mot budgeten är en minskning med 91 Mkr och består av 30 Mkr som avser minskade kryssningsanlöp. Efter pandemin återhämtade sig kryssningssegmentet på världsbasis, men på grund av det rådande säkerhetsläget i vårt närområde har trafiken på Östersjön drabbats negativt.

Den resterande avvikelsen beror på minskat antal passagerare då bland annat Viking Lines fartyg Rosella slutat att trafikera Kapellskärs hamn samt minskade godsvolymer på färjorna, främst på Stena Line samt

Hansa Destinations AB i och med att de båda har dragit in samt pausat linjer. Den skarpa inbromsningen i ekonomin har påverkat godsvolymererna i stort under 2023. Godsvolymererna har varit opåverkade under tidigare år men vek under 2023 nedåt kraftigare än vad som förväntades i budgeten. Den främsta orsaken till detta är den försämrade konjunkturen som har bromsat importen och exporten till och från Sverige. Särskilt stor påverkan på importvolymererna har den kraftiga minskningen av byggandet i regionen haft. En betydande del av det byggmaterial som används i Stockholm transporteras med Stockholms Hamnars färjekunder.

Utfallet för hyres- och arrendeintäkterna hamnar 2023 på 184 Mkr för helåret och intäkten var prognostiserad till 183 Mkr. Avvikelsen från budget var marginell, minus en Mkr (185 Mkr).

Intäkterna för servicetjänster och övriga intäkter faller ut bättre än prognos (ökning med tolv Mkr) och budget (ökning med 17 Mkr) vilket dämpar det totala intäktstappet mot budgeten. Ökningen beror på ökade intäkter från leveranser av färskvatten till fartyg, bevakningstjänster samt utbetalt elstöd och bidrag från Energimyndigheten avseende en förstudie om CCS (Carbon Capture and Storage).

Rörelsekostnader

Driftkostnaderna för helåret hamnar på 320 Mkr, vilket är sju Mkr mer än i prognosen. Avvikelsen från budget är en ökning på sex Mkr. De ökade kostnaderna mot budgeten beror på en indexuppräknings av snöröjningen, bogserbåtstillgänglighet och markarrendet. De minskade intäktsvolymererna påverkar även till viss del mot vissa driftkostnader, till exempel bevakningskostnader. Skillnaden mellan prognosen och utfallet beror på de ökade snöröjningskostnaderna som uppstod i slutet av året samt en utrangeringskostnad av anläggningar.

Personalkostnader

I utfallet för 2023 minskar personalkostnaderna med fem Mkr mot den senaste prognosen. Avvikelsen från budget är en minskning på sju Mkr. Detta beror på att några rekryteringar har senarelagts. De sociala avgifterna har även beräknats för högt i budgeten samt i prognosen.

Avskrivningar

Avskrivningarna minskar med fyra Mkr per sista december 2023 jämfört med budgeten. Avvikelsen mot budget beror på att det i budgeten avsattes pengar för att genomföra generella hyresgästanpassningar under 2023. Dessa hyresgästanpassningar blev inte av utan pengarna flyttades delvis till hyresgästanpassningen i Magasin 3 som blir klart under 2024. Vidare har ombyggnationen av kaj 5 i Kapellskär inte färdigställts under 2023 som det var planerat i budgeten. Även EU-projektet i Kapellskär räknades med att kunna aktiveras under sommaren 2023, men aktiverades och färdigställdes först i december.

Resultat efter finansnetto

Koncernens resultat efter finansnetto hamnade på minus 96 Mkr vilket är att jämföra med minus 100 Mkr som beräknades i prognosen. Avvikelsen mot budgeten är minus 25 Mkr och beror på stor del av lägre intäkter från hamnavgifter.

Upplåning

Under året har upplåningen minskat med 975 Mkr jämfört med upplåningen vid ingången av 2023. Prognosen för upplåningen per 31 december 2023 var 4 200 Mkr och utfallet blev 4 093 Mkr. Minskningen beror på ett aktieägartillskott om en miljard som utbetalades från moderbolaget Stockholm Stadshus AB i början av året. Den allt högre låneräntan gör dock, trots en lägre skuld, att räntekostnaderna tar en betydande del av rörelseresultatet. Räntekostnaderna hamnade på 96 Mkr, vilket är något högre än budgeten och prognosen för året. Upplåningsräntan för helåret blev 2,20 procent vilket är i nivå med den budgeterade (2,22 procent).

Bedömning av bolagets interna kontroll

Stockholm Hamnars interna kontroll har under året varit tillräcklig.

1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

För att öka den fysiska tillgängligheten vid Stockholms Hamnars verksamhetsområden såsom hamnterminaler och parkeringar följer Stockholms Hamnar alltid de byggnormer och riktlinjer som finns för tillgänglighet. I Stockholms Hamnars projektverksamhet finns alltid funktionshinderfrågorna med.

Stockholms Hamnars webbplats tillgänglighetsanpassades 2022.

Under året etablerades det gemensamma funktionshindersrådet med Stockholm Vatten och Avfall och Stokab enligt stadens nya struktur för funktionshindersråd.

1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

I stadens budget för 2023-2025 har Stockholms Hamnar, tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden, i uppdrag att bidra till genomförandet av Stockholms stads kajstrategi. Flera av aktiviteterna som ingår i det arbetet rör möjligheter att stärka kultur-, idrotts- och näringsliv.

Söder Mälarstrand är en av de kajer där det finns förutsättningar för utvecklat stadsliv, rekreation och sjöfart och där behovet av en översyn bedöms vara störst. Platsen är med anledning av det utsedd som pilotprojekt inom ramen för kajstrategin.

Stockholms Hamnar är beställare av pilotprojektet och just nu arbetar hamnen tillsammans med övriga förvaltningar på att ta fram en förstudie för framtidens stadsliv utmed Söder Mälarstrand. Förstudien ska sedan ligga till grund för en vision för framtidens Söder Mälarstrand, både på kort och lång sikt. Inom ramen för detta arbete fick medborgare, näringsliv och besökare under hösten/vintern 2023 möjligheten att tycka till om framtidens Söder Mälarstrand via en webbdialog. Materialet kommer att analyseras och vara en del av det fortsatta arbetet under våren 2024. En intressentanalys har även genomförts som underlag till förstudien

Eftersom arbetet inom pilotprojektet handlar om att både "tänka och göra samtidigt" så har ett antal aktiviteter genomförts längs kajen under vinterhalvåret 2023, med fokus på trygghetsskapande åtgärder och

vistelse. Ett antal snabba och temporära insatser har genomförts för att skapa ett attraktivt, tryggt och snyggt stråk där människor väljer att vistas för att mötas och uppleva något nytt i det offentliga rummet. Kajstråket har i samverkan med trafikkontoret, stadsdelen samt fartygsägare och aktörer inom den kulturella och kreativa sektorn omhändertagits med flera insatser genom röjning och rensning längs hela kajen, konst- och ljusinstallationer samt blomurnor.

Vid kajplats 14 på Söder Mälarstrand invigdes även Stockholms första kajbalkong i november 2023. Kajbalkongen är ett flytdäck uppbyggt i moduler som kan byggas ut och kombineras på olika sätt för att skapa större och mindre kajbalkonger. Kajbalkongen är möblerad med sittmöbler och växter och bjuder in medborgare och besökare till vistelse och rekreation vid vattnet, samtidigt som det är en fiskfrämjande åtgärd. Kajbalkongen är ett innovativt pilotprojekt med syfte att göra kajen attraktivare att vistas på och samtidigt bidra till hållbarhet och biologisk mångfald då den är en oas för lekande fiskarter.

Pilotprojektet på Söder Mälarstrand pågår till den sista juni 2024.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Bidra till tillskapandet av fler badplatser i Stockholm				<p>✓ Fortsatt samordning av arbetet med den nya kajstrategin under ledning av en stadsövergripande styrgrupp. Flera projekt kommer att vara aktuella under året, bland annat vid Strandvägen och Söder Mälarstrand.</p> <p>Analys</p> <p>Arbetet pågår och har haft särskilt fokus på Söder Mälarstrand. I november invigdes stadens första kajbalkong vid Söder Mälarstrand. Under sommaren pågick ett arbete med att möta initiativ från olika offentliga och privata intressenter som vill delta i utvecklingen på och vid stadens kajer. Ett fördjupat arbete inom hamnen har påbörjats för att identifiera lämpliga platser för attraktiva kajer med bad, bastu, båtliv i kombination med attraktiva besöksmål av olika slag samt fungerande innerstadssjöfart.</p>
				<p>✓ Idrottsnämnden, kulturnämnden, trafiknämnden, Stockholms Hamn AB och Kulturhuset Stadsteatern AB ska medverka till planering och genomförande av aktiviteter inom ramen för Stadshusets hundraårsjubileum 2023</p> <p>Analys</p> <p>Stockholms Hamnar har</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				deltagit i den stadsövergripande styrgruppen och kommunikationssamordningen. Bolaget har tillsammans med övriga parter i projektet inrättat de tillfälliga hamn- och brygganläggningar som anlades på Norr Mälarstrand och vid Stadshuset för att genomföra regattan och ta emot kungaslupen. Bolaget har även kommunicerat kring evenemanget före, under och efter i samtliga kanaler.
				 Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB planera för inrättandet av fler strand- och bryggbad där det är lämpligt och kartlägga möjligheterna att anlägga fler vinterbadplatser med möjlighet till bastubad Analys En arbetsgrupp med representanter från berörda nämnder och bolag har medverkat i arbetet. Arbetet med att inrätta fler strand- och bryggbad pågår i respektive stadsdelsnämnd enligt plan. En kartläggning av behov och utmaningar med anledning av anläggning av fler vinterbadplatser och bastubad har sammanställts.

2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Stockholms Hamnar arbetar aktivt, långsiktigt och strukturerat för en hållbar hamnverksamhet och sjöfart. Miljöarbetet är en integrerad del av den dagliga verksamheten.

För Stockholms Hamnar är det viktigt att förbättra miljöprestandan inom den egna verksamheten och samtidigt samarbeta med rederier, hyresgäster och andra intressenter för att bidra till att minska även deras miljöpåverkan samt för att främja en energi- och miljöeffektiv sjöfart i Stockholms- och Östersjöregionen.

Hamnens roll som energinod för att möjliggöra hållbara transporter i samhället i stort är ett område som får ett alltmer ökat fokus. Stockholms Hamnar driver även projekt tillsammans med flera energibolag för att titta på lösningar för att möjliggöra CCS (Carbon Capture and Storage) i Stockholm Norvik Hamn.

Främsta utgångspunkter för miljöarbetet är identifierade betydande miljöaspekter, ägardirektiv och Stockholms stads gällande miljöprogram med tillhörande handlingsplaner. För verksamheten har en miljö- och klimathandlingsplan beslutats av styrelsen. Syftet med planen är att lägga fast en riktning på medellång och lång sikt, med milstolpar på vägen, som sedan konkretiseras i de årliga verksamhetsplanerna och budgetbesluten. Stockholms Hamnars miljö- och klimathandlingsplan ska revideras under 2024, utifrån Stockholms stads kommande styrdokument för perioden 2024-2030.

Stockholms Hamnars miljö- och klimathandlingsplan har under 2023 omfattat följande målområden:

- Minskad klimatpåverkan och lägre utsläpp till luft 2040
- Minskade negativa effekter av ljudnivåer
- Inga utsläpp av fossil koldioxid från truckverksamhet 2025
- Helt fossilfri egen verksamhet 2030
- Effektivare energianvändning i anläggningarna 2027 (-10 %)
- Ökad återvinning av avfall 2027 (85 %)
- Hållbar mottagning av svart- och gråvatten

Inom ramen för ovanstående målområden har aktiviteter under 2023 genomförts gällande bland annat fortsatt utbyggnad av elanslutning av fartyg vid kaj, utveckling av miljöincitament, dialog med kunder och andra aktörer kring elektrifiering och alternativa bränslen för fossilbränslefri hamnverksamhet, sjöfart och andra transporter, formering av gröna sjöfartskorridorerna, förutsättningar för ökad kollektivtrafik på vatten, minskade ljudstörningar från hamnverksamhet och sjöfart, fortsatt energieffektivisering och ökad återvinning av avfall.

Samverkan med andra aktörer nationellt och internationellt samt ett innovativt angreppssätt har under 2023 varit viktiga framgångsfaktorer. Även fortsatt stöd i form av extern finansiering från staten och EU har varit nödvändigt för att kunna uppnå tydliga miljöförbättrande resultat.

Energieffektivisering

Stockholms Hamnar har under 2023 arbetat aktivt med att energieffektivisera verksamheten på kort och lång sikt.

Åtgärder som har genomförts för att minska specifika anläggningars energiåtgång

- Frånkoppling av fasadbelysning på terminalbyggnader
- Avstängning/dimring av hamnplansbelysning
- Justering av tid som ventilationsaggregat och belysning är i gång

Långsiktiga åtgärder för en effektiv energianvändning

- Minska fjärrvärme och fjärrkyla i förhållande till uppvärmda/kylda kvadratmeter
- Öka egenproduktion av el, primärt via solceller
- Minska användning av el för egen verksamhet
- Installera energilager om 1-3 MWh

Solceller

Stockholms Hamnar satsar på egen elproduktion genom att ha solcellsanläggningar i Frihamnen, Värtahamnen, Nynäshamns hamn, Stockholm Norvik Hamn och Kapellskärs hamn. Ambitionen är att öka produktionen av solel med 50 procent fram till 2026.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 1. Minskade utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar från sjöfartskunderna inom Stockholms Hamnars hamnområden (enligt miljö- och klimathandlingsplan)				<p>✓ Fortsatt utveckling av incitament i form av miljödifferenterade hamnavgifter.</p> <p>Analys</p> <p>Ny modell har tagits fram för avgift för mottagning av avfall från fartyg enligt Mottagningsdirektivet. Översyn och vissa övriga förändringar av miljörabatterna har gjorts inför 2024.</p>
				<p>✓ Genomförande av åtgärder för utbyggnad av elanslutning av fartyg vid kaj.</p> <p>Analys</p> <p>Pågående elanslutningsprojekt för kryssningsfartyg i Stadsgården. Elanslutningsprojekt färdigställt för färjetrafik i Kapellskaer. Dialog pågår med rederier kring ytterligare elanslutningar i framförallt Nynäshamn, Norvik och Stadsgården. Arbetet följer framtagna handlingsplan för fortsatt utbyggnad av elanslutning av fartyg vid kaj.</p>
				<p>✓ Genomförande av åtgärder till följd av teknikutveckling och kundernas satsningar.</p> <p>Analys</p> <p>Dialog med sjöfartskunder och andra aktörer (som åkerier, lastbilstillverkare och energibolag) om laddinfrastruktur och bränslen i våra hamnar. Påbörjat arbete för att se över möjligheter att formera gröna sjöfartskorridorer. Arbetet fortsätter 2024.</p>
 2. Minskade negativa effekter av ljudnivåer från sjöfartskunder och hamnverksamhet inom Stockholms Hamnars hamnområden (enligt				<p>✓ Genomförande av bullerdämpande åtgärder i hamninfrastruktur.</p> <p>Analys</p> <p>Behov av bullerdämpande åtgärder utvärderas</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
miljö- och klimathandlingsplan)				fortlöpande bland annat utifrån genomförda kontrollmätningar avseende buller.
				<p>✔ Genomförande av åtgärder för utbyggnad av elanslutning av fartyg vid kaj.</p> <p>Analys</p> <p>Pågående elanslutningsprojekt för kryssningsfartyg i Stadsgården. Elanslutningsprojekt färdigställt för färjetrafik i Kapellskär. Dialog pågår med rederier kring ytterligare elanslutningar i framförallt Nynäshamn, Norvik och Stadsgården. Arbetet följer framtagna handlingsplan för fortsatt utbyggnad av elanslutning av fartyg vid kaj.</p>
				<p>✔ Nära samarbete med ansvariga förvaltningar inom berörda kommuner.</p> <p>Analys</p> <p>Aktiv dialog pågår med Stockholms stad samt kommunerna i Nynäshamn och Norrtälje rörande stadsnära hamnutveckling och frågor kring bland annat buller samt utvecklingsfrågor kopplat till miljö och näringslivsutveckling.</p>
				<p>✔ Utvecklade incitament och aktiv dialog med sjöfartskunderna.</p> <p>Analys</p> <p>Ny modell har tagits fram för avgift för mottagning av avfall från fartyg enligt Mottagningsdirektivet. Översyn och vissa övriga förändringar av miljörabatterna har gjorts inför 2024.</p>
				<p>✔ Utveckling av nya metoder att hantera buller.</p> <p>Analys</p> <p>Under 2023</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>slutrapporterades ett projekt om kombinationen av hamnverksamheten med närliggande stadsutveckling. I projektet ordnades workshops med personer från olika områden för att på ett innovativt sätt ta sig an problematiken. En effekt av projektet är att ljudfrågan n studeras än mer ingående i Norra Djurgårdsstadsprojektet.</p>
<p> 3. Inga utsläpp av fossil koldioxid från Stockholms Hamnars truckverksamhet år 2025 (enligt miljö- och klimathandlingsplan)</p>	<p> Utsläpp av fossil koldioxid (ton) från truckverksamheten Analys</p> <p>Under 2023 gjordes en övergång till användning av biodiesel HVO100 för arbetsfordon. Preliminärt utfall. Slutligt utfall under vecka 4.</p>	150	200	<p> Ökad användning av hållbar biodiesel. Analys</p> <p>Från tertial 1 2023 använder Stockholms Hamnars arbetsfordon biodiesel HVO100.</p> <p> Ökat användande av truckar som drivs icke-fossilt. Analys</p> <p>Från tertial 1 2023 använder Stockholms Hamnars arbetsfordon biodiesel HVO100. Omvärldsbevakning har genomförts fortlöpande kring teknikutveckling och kommande modeller av arbetsfordon som drivs icke-fossilt (t.ex. batteridrivna). Arbetet fortsätter under 2024.</p>
<p> 4. Stockholms Hamnars verksamhet som helhet är fossilfri senast år 2030 (enligt miljö- och klimathandlingsplan)</p>				<p> Användande av fjärrvärme med successivt minskad fossil andel. Analys</p> <p>En successiv minskning av fossil andel i använd fjärrvärme är i enlighet med Stockholm Exergis handlingsplan.</p> <p> Förändringar i Stockholms Hamnars fordonsflotta. Analys</p> <p>Förändringar i fordonsflottan har genomförts i enlighet med stadens miljöriktlinjer för</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>inköp av fordon.</p> <p>✓ Införande av modern mötes- och resepolicy. Analys</p> <p>Stockholms Hamnar har en framtagna riktlinje för resor i tjänsten. När en resa planeras ska bästa möjliga alternativ väljas med hänsyn till kostnad, tidsåtgång och miljöpåverkan.</p> <p>✓ Krav i upphandling av transporttjänster. Analys</p> <p>Miljökrav ställs i alla upphandlingar som omfattar transporttjänster. I avtal som kan löpa till 2030 säkerställs fossilfria transporter i enlighet med fastställt miljömål.</p>
<p> 5. Effektiv energianvändning i Stockholms Hamnars verksamhet (enligt miljö- och klimathandlingsplan)</p>	<p> Köpt energi för värme, tappvarmvatten, komfortkyla samt fastighetsel (enligt Boverkets definition för fastighetsenergi) per kvadratmeter A-temp (kWh/m²) Analys</p> <p>Utfall 2023 är något över målvärdet. Vissa svårigheter kvarstår att urskilja fastighetsel från den totala elförbrukningen, vilket har påverkat utfallet. Fortsatt förbättringsarbete pågår.</p>	100,06 kWh/m ²	99,5 kWh/m ²	<p>✓ Energieffektiviseringsarbete hos leverantör av drift och förvaltning. Analys</p> <p>Samarbete kring energieffektiviseringar har påbörjats. Arbetet fortsätter under 2024.</p> <p>✓ Åtgärdsplan för energieffektiviseringar. Analys</p> <p>Arbete med energistrategi och åtgärdsplan är genomfört. Arbetet fortsätter under 2024.</p> <p>✓ Ökad egenproduktion av el. Analys</p> <p>Beslut har fattats under 2023 om ytterligare utbyggnad av egenproduktion av sol-el. Upphandling av entreprenör har förberetts.</p>
<p> 6. Ökad andel avfall från Stockholms Hamnars verksamhet som materialåtervinns</p>	<p> Andel avfall till materialåtervinning/återanvändning Analys</p>	80 %	80 %	<p>✓ Förändrat arbetssätt internt för ökad återanvändning och materialåtervinning.</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
eller återanvänds (enligt miljö- och klimathandlingsplan)	Preliminärt utfall. Slutligt utfall under vecka 4.			<p>Analys</p> <p>Riktlinjer med högre krav på hantering av bygg- och rivningsavfall har införts. Interna avfallsrutiner har uppdaterats.</p> <p>✓ Utvecklat samarbete med anlitad avfallsentreprenör.</p> <p>Analys</p> <p>Dialog har genomförts om förbättrat samarbete med anlitade avfallsentreprenörer. Arbetet följs upp vid årsbokslutet via utfall av indikator.</p>
 7. Hållbar mottagning av svart- och gråvatten från fartyg i alla Stockholms Hamnars hamnar (enligt miljö- och klimathandlingsplan)				<p>✓ Innovativa lösningar för hantering av svart- och gråvatten.</p> <p>Analys</p> <p>Aktiv dialog kring vidareutveckling av hanteringen av svart- och gråvatten har under året pågått med rederier, Stockholms stad samt kommunerna i Nynäshamn och Norrtälje.</p> <p>✓ Samsyn mellan Stockholms Hamnar, berörda rederier och kommuner kring hantering av svart- och gråvatten.</p> <p>Analys</p> <p>Aktiv dialog kring vidareutveckling av hanteringen av svart- och gråvatten har under året pågått med rederier, Stockholms stad samt kommunerna i Nynäshamn och Norrtälje.</p>
 Aktivt delta i arbetet med internationella miljööverenskommelser och standardiseringar				<p>✓ Stockholms Hamnar deltar regelbundet i ett flertal nationella och internationella hamnätverk med fokus på miljö. En aktiv dialog pågår med andra relevanta aktörer (t.ex. kunder och energi/bränsleleverantörer) kring gemensamma utvecklingsfrågor.</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>Analys</p> <p>Ett aktivt deltagande i nationella och internationella hamnätverk med fokus på miljö (Sveriges Hamnar, Baltic Ports Organisation och European Sea Ports Organisation) pågår fortlöpande. Även en aktiv dialog med kunder och samarbetspartners pågår fortlöpande.</p>
<p> Arbeta för att möta en ökad efterfrågan av laddstationer för den kommersiella sjötrafiken</p>				<p>✓ Genomföra en aktiv kunddialog kring möjliga åtgärder till följd av teknikutveckling och kundernas satsningar. Även samverkan med en rad aktörer inom till exempel Elektrifieringspakten.</p> <p>Analys</p> <p>Aktiv dialog med kunder och samarbetspartners kring teknikutveckling pågår fortlöpande.</p> <p>Fortsatt dialog med rederier, åkerier och lastbilstillverkare om laddinfrastruktur i våra hamnar. Rundabordssamtal har anordnats med politiker och intressenter för att samverka för det fortsatta arbetet. Projekten för elanslutningar för kryssningsfartyg i Stadsgårdskajen pågår, samt utredningsarbete inför laddning av kollektivtrafik på vatten.</p>
<p> Arbeta för en ökad återvinning av avfall och för att användningen av plast ska minska</p>				<p>✓ Delta i stadens arbete för ett cirkulärt byggande.</p> <p>Analys</p> <p>Stockholms Hamnar har fortlöpande deltagit i arbetet för ett cirkulärt byggande, bland annat genom arbetet med stadens nya miljöprogram och klimathandlingsplan.</p> <p>✓ Förändrat arbetssätt internt för ökad återanvändning och</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>materialåtervinning. Analys</p> <p>Riktlinjer med högre krav på hantering av bygg- och rivningsavfall har införts. Interna avfallsrutiner har uppdaterats.</p>
				<p>✓ Utvecklat samarbete med anlitad avfallsentreprenör. Analys</p> <p>Dialog har genomförts om förbättrat samarbete med anlitade avfallsentreprenörer. Arbetet följs upp vid årsbokslutet via utfall av indikator.</p>
<p> Fortsätta arbetet med energieffektivisering och utveckling av den egna produktionen av energi</p>				<p>✓ Energieffektiviseringsarbete hos leverantör av drift och förvaltning. Analys</p> <p>Samarbete kring energieffektiviseringar har påbörjats. Arbetet fortsätter under 2024.</p>
				<p>✓ Åtgärdsplan för energieffektiviseringar. Analys</p> <p>Arbete med energistrategi och åtgärdsplan är genomfört. Arbetet fortsätter under 2024.t.</p>
				<p>✓ Ökad egenproduktion av el. Analys</p> <p>Beslut har fattats under 2023 om ytterligare utbyggnad av egenproduktion av sol-el. Upphandling av entreprenör har förberetts.</p>
<p> Fortsätta arbetet med miljödifferentering av hamnavgifter och stimulera och underlätta elanslutning av färjor och kryssningsfartyg i hamn</p>				<p>✓ Fortsatt utveckling av incitament i form av miljödifferenterade hamnavgifter. Analys</p> <p>Ny modell har tagits fram för avgift för mottagning av</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				avfall från fartyg enligt Mottagningsdirektivet. Översyn och vissa övriga förändringar av miljörabatterna har gjorts inför 2024.
				<p>✓ Genomförande av åtgärder för utbyggnad av elanslutning av fartyg vid kaj.</p> <p>Analys</p> <p>Pågående elanslutningsprojekt för kryssningsfartyg i Stadsgården. Elanslutningsprojekt färdigställt för färjetrafik i Kapellskår. Dialog pågår med rederier kring ytterligare elanslutningar i framförallt Nynäshamn, Norvik och Stadsgården. Arbetet följer framtagna handlingsplan för fortsatt utbyggnad av elanslutning av fartyg vid kaj.</p>
<p> Tillsammans med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden identifiera klimatrelaterade sårbarheter i sin verksamhet och ta fram kostnadseffektiva förebyggande åtgärder</p>				<p>✓ Klimatanpassningar görs vid behov i relevanta bygg- och anläggningsprojekt.</p> <p>Analys</p> <p>Klimatanpassningar utvärderas kontinuerligt och genomförs vid behov i projekt.</p>
	<p> El- och värmeproduktion baserad på solenergi</p> <p>Analys</p> <p>Nyanläggning av solceller har inte genomförts under 2023. Vissa produktionsstörningar i befintliga anläggningar under året.</p>	700 MWh	1 200 MWh	
	<p> Köpt energi i stadens verksamheter</p> <p>Analys</p>	23,67 GWh	26 GWh	
	<p> Minskning av CO2e till 2023</p> <p>Analys</p> <p>CO2e-beting uppfyllt.</p>	8 000 CO2e	8 000 CO2e	<p>✓ Fortsatt utveckling av incitament i form av miljödifferenterade hamnavgifter.</p> <p>Analys</p> <p>Ny modell har tagits fram</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>för avgift för mottagning av avfall från fartyg enligt Mottagningsdirektivet. Översyn och vissa övriga förändringar av miljörabatterna har gjorts inför 2024.</p> <p>✓ Genomförande av åtgärder för utbyggnad av elanslutning av fartyg vid kaj</p> <p>Analys</p> <p>Pågående elanslutningsprojekt för kryssningsfartyg i Stadsgården. Elanslutningsprojekt färdigställt för färjetrafik i Kapellskär. Dialog pågår med rederier kring ytterligare elanslutningar i framförallt Nynäshamn, Norvik och Stadsgården. Arbetet följer framtagna handlingsplan för fortsatt utbyggnad av elanslutning av fartyg vid kaj.</p> <p>✓ Genomförande av åtgärder till följd av teknikutveckling och kundernas satsningar.</p> <p>Analys</p> <p>Dialog med sjöfartskunder och andra aktörer (som åkerier, lastbilstillverkare och energibolag) om laddinfrastruktur och bränslen i våra hamnar. Påbörjat arbete för att se över möjligheter att formera gröna sjöfartskorridorer. Arbetet fortsätter 2024.</p>
	 Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter Analys	6 %	5 %	
				 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Stockholm Stadshus AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Hamn AB och Stockholm Exergi ansvara

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>för stadens samlade koordinering för att genomföra uppförandet av nytt kraftvärmeverk samt tillse att relevanta ersättningsytor ordnas så som bad- och båtplats. En oberoende granskare ska tillsättas för att följa arbetet under genomförandeprocessen, och rapportera till staden hur arbetet fortlöper ur miljö- och klimatsynpunkt med särskilt fokus på dricksvattenförsörjningen</p> <p>Analys</p> <p>Mark- och miljödomstolen har beslutat att inte ge tillstånd till anläggande och drift av energianläggning och hamn i Lövsta.</p>
				<p>✔ Ta fram målbild för Stockholm Norvik Hamn som energinod med fokus på CCS.</p> <p>Analys</p> <p>Projektet Norvik Infrastructure CCS East-Sweden (NICE) syftar till att presentera en eller flera hållbara och kostnadseffektiva systemlösningar för en regional koldioxidinfrastruktur i Östra Mälardalen inför slutlig geologisk lagring. NICE är en första genomförbarhetsstudie som genomförs gemensamt av Stockholms Hamnar (projektledare) och 7 stycken energibolag. Flera av företagen har redan tidsatta planer och projekt på implementering av CCS.</p> <p>Projektmedel är beviljade från Energimyndigheten för att genomföra projektet t o m 28/2 2024. Slutförande av projektet kommer därför att ske i anslutning till Energimyndighetens tidplan.</p> <p>Stockholms Hamnar har en intern projektgrupp som tittar på olika lösningar för</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				att möjliggöra CCS i Stockholm Norvik Hamn. Projektgruppen arbetar med stöd av ett konsultteam med experter inom flera områden.

2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Stockholms Hamnar arbetar med åtgärder för ökad biologisk mångfald i den utsträckning det är möjligt i hamnområdena. Under 2023 har planteringar färdigställt för att främja biologisk mångfald samt ett innovativt projekt med så kallade kajbalkonger genomförts och invigts på Söder Mälarstrand. Kajbalkongen syftar till att bidra till en mer vegetationsrik kaj med ett friskt bestånd av fiskar i kombination med vistelseplats för stockholmare och besökare.

Stockholms Hamnar har ansvar för att hantera regleringen av Mälarens vattenstånd. I samband med stora nederbörds mängder i Mellansverige är denna åtgärd en av de allra mest verkningsfulla för att skydda staden från översvämningar.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>✔ Ge ökade förutsättningar för biologisk mångfald i Stockholms Hamnars planteringar och gröna ytor.</p> <p>Analys</p> <p>Investeringsbeslut kring en innovationssatsning på biologiska mångfald i linje med Stockholms kajstrategi har tagits. Tillsammans med trafiknämnden och idrottsnämnden har en kajbalkong tagits fram och invigts på Söder Mälarstrands. Kajbalkongen syftar till att bidra till en mer vegetationsrik kaj med ett friskt bestånd av fiskar i kombination med vistelseplats för stockholmare och besökare.</p>

2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Stockholms Hamnar har en viktig roll i omställningen mot ett mer miljö- och klimatsmart transportsystem.

Förutom insatser inom den egna verksamheten och sjöfarten i övrigt, prioriterar bolaget insatser för att främja en överflyttning av transporter från väg till sjö och järnväg och en ökad elektrifiering av godstransporterna på land. I Stockholm finns även en potential till ökad andel kollektivtrafik på vatten och samarbetet inom staden och med regionen i dessa frågor pågår.

Stockholms Hamnar har för närvarande 590 parkeringsplatser enligt befintligt markavtal och i ägda byggnader. Stockholms Hamnar har under 2023 uppfyllt målet att installera laddningsmöjligheter på minst 10 procent av parkeringsplatserna. Vid årets slut fanns cirka 60 anslutna laddstationer vid de egna anläggningar och för de externa kundernas bekvämlighet.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Bistå i trafiknämndens uppdrag med elektrifiering av transportsektorn, bland annat genom Elektrifieringspakten				<p>✔ Genomföra en aktiv kunddialog kring möjliga åtgärder till följd av teknikutveckling och kundernas satsningar. Även samverka med en rad aktörer inom till exempel Elektrifieringspakten.</p> <p>Analys</p> <p>Fortsatt dialog med rederier, åkerier och lastbilstillverkare om laddinfrastruktur i våra hamnar. Rundabordssamtal har anordnats med politiker och intressenter för att samverka för det fortsatta arbetet. Projekten för elanslutningar för kryssningsfartyg i Stadsgårdskajen pågår, samt utredningsarbete inför laddning av kollektivtrafik på vatten</p>
 Fortsätta verka för att genom stärkt sjöfart avlasta vägnätet från transporter på land, till exempel genom arbetet med insjöfart till Mälarhamnar AB	 Totala godsvolymer (kton). Analys Godsvolymererna har varit opåverkade under tidigare år och har nu viktigt nedåt kraftigare än vad som förväntades i budgeten. Den främsta orsaken till detta är den försämrade konjunkturen vilket har bromsat in importen och exporten till Sverige. Särskilt stor påverkan på importvolymerna har den kraftiga minskningen av	7 396	9 782	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	byggandet i regionen.			<p>✓ Aktivt arbeta för att stärka insjöfarten.</p> <p>Analys</p> <p>Dialogen med Mälarhamnar pågår, samt med presumtiva operatörer. I anslutning till utredningen om att använda Stockholm Norvik Hamn som hub för mellanlagring av flytande koldioxid (NICE) utreds möjligheterna för en gemensam plattform för sjötransporter på Mälaren och närområdet. Arbeta fortsätter under 2024 i annan aktivitet.</p>
				<p>✓ Aktivt arbete för nya godsvolymer och överflytt från väg till sjö och spår med särskilt fokus på Stockholm Norvik Hamn. Jobba för att utöka antalet tågvagnar.</p> <p>Analys</p> <p>Tågoperatören TX Logistik har haft problem att öka volymerna mellan Norvik och Eskilstuna efter det att operatören Cargonet pausade trafiken mellan Oslo och Eskilstuna. TX hade förväntat sig stora volymer mellan Norvik och Oslo. Arbetet för att återuppta trafiken pågår. Dialogen med Green Cargo har intensifierats för att åter inkludera Norvik i det intermodala nätverket. Arbeta fortsätter 2024.</p>
 I genomförandet av Kajstrategi för Stockholms stad tillsammans med berörda nämnder sträva efter att effektivt och serviceinriktat möta intresset för etableringar				<p>✓ Fortsatt samordning av arbetet med den nya kajstrategin under ledning av en stadsövergripande styrgrupp. Flera projekt kommer att vara aktuella under året, bland annat vid</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
och deltagande i utvecklingen av stadens kajer				<p>Strandvägen och Söder Mälarstrand.</p> <p>Analys</p> <p>Arbetet pågår och har haft särskilt fokus på Söder Mälarstrand. I november invigdes stadens första kajbalkong vid Söder Mälarstrand. Under sommaren pågick ett arbete med att möta initiativ från olika offentliga och privata intressenter som vill delta i utvecklingen på och vid stadens kajer. Ett fördjupat arbete inom hamnen har påbörjats för att identifiera lämpliga platser för attraktiva kajer med bad, bastu, båtliv i kombination med attraktiva besöksmål av olika slag samt fungerande innerstadssjöfart.</p>
 I samverkan med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden bidra till genomförandet av Stockholms stads kajstrategi med särskilt fokus på att skapa förutsättningar för stadsliv och rekreation utmed Söder Mälarstrand				<p>✔ Fortsatt samordning av arbetet med den nya kajstrategin under ledning av en stadsövergripande styrgrupp. Flera projekt kommer att vara aktuella under året, bland annat vid Strandvägen och Söder Mälarstrand.</p> <p>Analys</p> <p>Arbetet pågår och har haft särskilt fokus på Söder Mälarstrand. I november invigdes stadens första kajbalkong vid Söder Mälarstrand. Under sommaren pågick ett arbete med att möta initiativ från olika offentliga och privata intressenter som vill delta i utvecklingen på och vid stadens kajer. Ett fördjupat arbete inom hamnen har påbörjats för att identifiera lämpliga platser för attraktiva</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				kajer med bad, bastu, båtliv i kombination med attraktiva besöksmål av olika slag samt fungerande innerstadssjöfart.
 Samverka med regionen kring planering för utökat kollektivt resande på stadens vatten samt kring förbättrad sammanbindning mellan olika färdslag				<p>✓ Samverkan med trafikkontoret och Region Stockholm för att åstadkomma ytterligare kollektivtrafik på vatten i Stockholm.</p> <p>Analys</p> <p>Dialoger pågår med regionen kring eventuellt nya linjedragningar och förutsättningar som krävs för dessa. Olika mötesforum pågår med trafikkontoret och regionen.</p>
 Skapa förutsättningar för utbyggnaden av kollektivtrafik på vatten, i samråd med Region Stockholm				<p>✓ Samverkan med trafikkontoret och Region Stockholm för att åstadkomma ytterligare kollektivtrafik på vatten i Stockholm.</p> <p>Analys</p> <p>Dialoger pågår med regionen kring eventuellt nya linjedragningar och förutsättningar som krävs för dessa. Olika mötesforum pågår med trafikkontoret och regionen.</p>
 Utreda vilka åtgärder som bör genomföras för att bidra till en utveckling mot fossilbränslefri sjöfart				<p>✓ Genomföra en aktiv kunddialog kring möjliga åtgärder till följd av teknikutveckling och kundernas satsningar. Även samverkan med en rad aktörer inom till exempel Elektrifieringspakten.</p> <p>Analys</p> <p>Fortsatt dialog med rederier, åkerier och lastbilstillverkare om laddinfrastruktur i våra hamnar. Rundabordssamtal har anordnats med politiker och intressenter för att</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>samverka för det fortsatta arbetet. Projekten för elanslutningar för kryssningsfartyg i Stadsgårdskajen pågår, samt utredningsarbete inför laddning av kollektivtrafik på vatten</p>
 Verka för bättre tågtrafikmöjligheter till och från Norvik				<p>✓ Aktivt arbete för nya godsvolymer och överflytt från väg till sjö och spår med särskilt fokus på Stockholm Norvik Hamn. Jobba för att utöka antalet tågvagnar.</p> <p>Analys</p> <p>Tågoperatören TX Logistik har haft problem att öka volymerna mellan Norvik och Eskilstuna efter det att operatören Cargonet pausade trafiken mellan Oslo och Eskilstuna. TX hade förväntat sig stora volymer mellan Norvik och Oslo. Arbetet för att återuppta trafiken pågår. Dialogen med Green Cargo har intensifierats för att åter inkludera Norvik i det intermodala nätverket. Arbete fortsätter 2024.</p>
 Öka den fysiska tillgängligheten vid hamnens verksamhetsområden				<p>✓ Tillgängligheten till hamnområden ingår i den övergripande utredningen av hamnkapacitet i enlighet med ägardirektiv.</p> <p>Analys</p> <p>För att öka den fysiska tillgängligheten vid Stockholms Hamnarns verksamhetsområden såsom hamnterminaler och parkeringar följer Stockholms Hamnar alltid de byggnormer och riktlinjer som finns för tillgänglighet. Under året etablerades det gemensamma funktionshindersrådet med Stockholm Vatten</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				och Avfall och Stokab enligt stadens nya struktur för funktionshindersråd.
				 Exploateringsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskydds nämnden, trafiknämnden och Stockholms Hamn AB ta fram en stadsövergripande masshanteringsstrategi Analys Stockholms Hamnar har deltagit i arbetet med att ta fram en stadsövergripande masshanteringsstrategi. Ärendet har beslutats i Stockholms Hamn AB:s styrelse inför beslut i kommunfullmäktige.
				 Exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, trafiknämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter AB, Mässfastigheter AB, SISAB, Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Hamn AB, Stockholms Stads Parkerings AB och S:t Erik Markutveckling AB ska redovisa arbetet i enlighet med målen för elektrifiering Analys Stockholms Hamnar arbetar med elektrifiering på flera fronter. Både stora och små fartyg ges möjligheten att ansluta sig till elnätet i land. På landsidan arbetar vi med att kunna erbjuda laddmöjligheter för alla typer av fordon i anslutning till våra

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				terminaler.

2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Stockholms Hamnar arbetar aktivt, långsiktigt och strukturerat för en hållbar hamnverksamhet och sjöfart. Miljöarbetet är en integrerad del av den dagliga verksamheten. Under 2023 har ett arbete påbörjats för anslutning 2024 till det sjöfartsspecifika certifieringssystemet PERS (Port Environmental Review System) som drivs av den europeiska hamnorganisationen ESPO.

För verksamheten har miljöarbetet 2023 bedrivits med utgångspunkt i den beslutade miljö- och klimathandlingsplanen. Minskade utsläpp är en central del av handlingsplanen (se ovan 2.1).

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Arbeta för att minska ljudstörningar i syfte att främja hamnnära stadsutveckling				<p>✓ Öka kunskapen om fartygsbuller från färjor och kryssningsfartyg.</p> <p>Analys</p> <p>Workshops och kontrollmätningar (bland annat i Värtahamnen/Frihamnen och i Stadsgården) har genomförts under året.</p>
 Inom ramen för svenskt och europeiskt klimatkontrakt 2030 arbeta med utvecklade samarbeten, innovativa arbetssätt och en ökad externfinansiering från staten och EU för att åstadkomma en snabbare klimatomställning				<p>✓ Stockholms Hamnar deltar regelbundet i ett flertal nationella och internationella hamnnätverk med fokus på miljö. En aktiv dialog pågår med andra relevanta aktörer (t.ex. kunder och energi/bränsleleverantörer) kring gemensamma utvecklingsfrågor.</p> <p>Analys</p> <p>Ett aktivt deltagande i nationella och internationella hamnnätverk med fokus på miljö (Sveriges Hamnar, Baltic Ports Organisation och European Sea Ports Organisation) pågår fortlopande. Även en aktiv dialog med kunder och samarbetspartners pågår fortlopande.</p>
	 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav	100 %	100 %	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system Analys			
				 Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Stockholm Hamn AB samordna implementeringen av lagändringar gällande nedskräpningsavgifter och producentansvar för tobaksvaror Analys Stockholms Hamn har deltagit i en arbetsgrupp för samordning kring implementeringen.

3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Arbetet har fortsatt med att ha kostnadskontroll under 2023 samt att ha fokus på intäkter genom att titta på nya affärer/kunder samt prissättning och noggrann löpande uppföljning av volym- och intäktsutveckling ur ett kundperspektiv. Stockholms Hamnar har vidare stärkt bolagets prioriteringsförmåga fortlöpande med en tydlig koppling mellan kostnader och framtida intäktsmöjligheter samt avseende investeringar.

För att ge förutsättningar för kloka prioriteringar av vilka investeringar som ska genomföras samordnas alla investeringar och underhåll över två Mkr i ett investerings- och underhållsråd. Rådet har som främsta uppgift att vara rådgivande åt VD, som ytterst har beslutsrätten för projekt upp till tio Mkr. För alla projekt skapas ett projektdirektiv med fakta om projektet och för alla projekt över två Mkr görs en investeringskalkyl. När projekten är avslutade återrapporteras de till investerings- och underhållsrådet. Även arbetet med att löpande uppdatera den detaljerade 10-årsplan för investeringar som bygger på bland annat på ägarkrav, miljökrav samt affärsmässiga behov har fortsatt under 2023. Stockholms Hamnar påbörjade även ett arbete under 2022, som har pågått under året och som kommer att avslutas under 2024, för att etablera en process för långsiktig planering av bolaget underhåll. Detta för att kunna underhålla bolagets anläggningar löpande och i tid, på detta sätt inte skapa en underhållsskuld.

Under 2022 var Stockholms Hamnar med på Stadens upphandling av ett gemensamt budgetverktyg. Under hösten 2023 påbörjades arbetet med att implementera systemet hos Stockholms Hamnar och arbetet kommer att avslutas våren/sommaren 2024. Det nya budgetverktyget kommer att stärka bolagets kontroll, säkerställa en mera korrekt budget samt effektivisera budgetarbetet på bolaget.

Stockholms Hamnar arbetar kontinuerligt med att hålla ner bolagets kostnader och öka intäkterna. Exempel på aktiviteter som har gjorts under 2023 är bland annat att se över bevakningen av våra hamnar för att hitta sätt att på sikt hålla nere kostnadsökningar för bevakning. Ytterligare exempel är att titta på nya möjligheter i användningen av ITS, hamnens digitala logistikverktyg, som kan bidra till mer effektiva flöden på hamnplan och automatisk incheckning. På liknande sätt kan optimering av hamnytan i Nynäshamn för Destination Gotlands incheckade enheter samt ett ökat antal trailerplatser i Stockholm Norvik Hamn bidra till möjligheten att kunna ta in mer gods på redan befintlig yta. Hösten 2023 har Stockholms Hamnar arbetat med en genomlysning av ytterligare åtgärder för ekonomi i balans. Åtgärderna har tagits fram för att stötta och leda organisationen i arbetet med att öka lönsamheten på sikt i bolaget.

Stockholms Hamnar arbetar aktivt med att söka investeringsstöd för utbyggnad av infrastruktur för omställning till miljö- och klimatvänlig sjöfart. Under året färdigställdes hamnens delar av elanslutningen för kryssningsfartyg vid Stadsgården. De delar som kvarstår utgörs av kapacitetsförstärkning och anslutning till elnätet, vilket ligger utanför hamnens kontroll. Projektet genomförs med stöd från EU och Naturvårdsverket. I Kapellskärs hamn genomförs utbyggnad av elanslutning och automatisk förtöjning (auto mooring) med stöd från EU.

I det gemensamma utredningsarbetet av framtida kajkapacitet har en betydelsefull inriktning för Stockholms Hamnar varit att säkerställa tillgång till kajer och hamnområde som lämpar sig för en aktiv förvaltning för ökade intäkter och där hamnen har egen rådighet.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Fortsätta arbetet med att utveckla och förädla bolagets fastigheter, vårda byggnader som har kulturhistoriska värden, samt effektivisera driften av byggnader och anläggningar	 Hyresintäkter (Mkr) Analys Avvikelsen består av att Viking Line i Kapellskärs hamn sa upp sitt hyresavtal i början av 2023 samt att det har uppstått vakanser i Magasin 6 då en större hyresgäst flyttade ut under 2023.	131 mnkr	135	 Fortsatt arbeta med att säkerställa leverans och effektivisering av driften av outsourcingen inom fastighetssegment. Analys I syfte att öka kvaliteten i fastighetssegmentet avslutade Stockholms Hamnar avtalet med entreprenören som skött fastighetsdriften under sommaren 2023. En ny entreprenör togs in och strategiska funktioner har tagits tillbaka till hamnens egen verksamhet för att kunderna ska få en bättre upplevelse.
 I samverkan med exploateringsnämnden utreda sitt långsiktiga behov av hamnkapacitet i Stockholm i syfte att säkra sjöfartens behov, öka kollektivtrafiken på vatten och bidra till stadsutveckling. Utredningen ska inkludera möjligheter att utveckla och tillgängliggöra Masthamnen.				 En övergripande utredning av sjöfartens framtida utveckling och behov av hamnkapacitet i regionens hamnar och hamndelar genomförs, i samverkan med berörda intressenter inom staden. Analys Arbeta med en övergripande utredning av sjöfartens framtida utveckling och behov av kajkapacitet i samklang med stadsutveckling m.m. har genomförts i samverkan med

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				bland annat exploateringskontoret.
 Medverka till planering och genomförande av aktiviteter inom ramen för Stadshusets hundraårsjubileum 2023				<p>✓ Delta i planeringen samt genomförandet av Stadshusets hundraårsjubileum 2023.</p> <p>Analys</p> <p>Stockholms Hamnar har deltagit i den stadsövergripande styrgruppen och kommunikationssamordningen. Bolaget har tillsammans med övriga parter i projektet inrättat de tillfälliga hamn- och brygganläggningar som anlades på Norr Mälarstrand och vid Stadshuset för att genomföra regattan och ta emot kungaslupen. Bolaget har även kommunicerat kring evenemanget före, under och efter.</p>
 Skapa goda förutsättningar för att kryssningstrafiken fortsatt ska kunna utvecklas och vara en del av tillväxten för regionen tillsammans med Stockholm Business Region AB				<p>✓ Stockholms Hamnar och Visit Stockholm samarbetar aktivt för att lyfta fram Stockholm som en kryssningsdestination bland annat genom att medverka gemensamt på de stora mässorna för kryssningskunderna.</p> <p>Analys</p> <p>Arbetet med att samverka med andra Östersjöhamnar för att öka attraktionskraften mot kryssningsrederier fortsätter. Under hösten har Stockholms Hamnar och Visit Stockholm bland annat bjudit in kryssnings rederier till Stockholm för att presentera vad staden har att erbjuda kryssningsresenärer. Arbetet fortsätter 2024.</p>
 Tillsammans med Stockholm Business Region marknadsföra Stockholm som destination på de finländska och baltiska marknaderna	 Antal färjepassagerare (tusental). Analys Utfallet för antalet passagerare minskar jämfört med budgeten och beror på att färjerederierna har en utmaning med de höga bränslepriserna och ökade kostnader	6 930	7 842	<p>✓ Utökad samarbetet med Stockholm Business Region med syfte att marknadsföra Stockholm som destination på den finska marknaden.</p> <p>Analys</p> <p>Lanseringen av kampanjen "Fall in love with Stockholm" som genomfördes innan sommaren har följts upp under hösten i dialog med våra färjekunder. Vi utreder hur vi</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	<p>generellt. Linjer har ställts in/avslutats, bland annat Viking Line med fartyget Rosella som tidigare trafikerade mellan Kapellskärs hamn och Mariehamn.</p>			<p>ska kunna aktivera våra färjeterminaler i linje med den pågående kampanjen för en tydlig återkoppling till kampanjen. Arbetet fortsätter 2024.</p> <p>✓ Arbeta med att få till en ny linje till Värtaterminalen - dialog både med nya och befintliga kunder.</p> <p>Analys</p> <p>Försäljningsarbetet fortsätter med oförminskad styrka både hos befintliga och framtida kunder. Bland annat har samarbetet med Klaipeda hamn fördjupats för att möjliggöra en ny linje mellan våra hamnar.</p>
	<p> Andel administrations- och indirekta kostnader</p> <p>Analys</p>	15,8 %	17 %	
	<p> Andel investeringsprojekt vars genomförandebeslut är i god överensstämmelse med inriktningsbeslut</p> <p>Analys</p>	100 %	100 %	
	<p> Avvikelse investeringsbudget, %</p> <p>Analys</p> <p>Avvikelsen mot budgeten beror på att hyresgästanpassningen och renovering av fasad/fönster i Magasin 3 har tillkommit.</p>	22,5 %	200 mnkr	
	<p> NKI fastigheter</p> <p>Analys</p>	66	65	
	<p> NKI sjöfart</p> <p>Analys</p> <p>Stockholms Hamnar har tagit fram en handlingsplan för sjöfart. Orsaken till det</p>	63	71	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	<p>låga resultatet beror på att segmentet innerstadskajer har dragit ned resultatet. Vilket är ett resultat av att hamnen håller på att höja priserna från en väldigt låg nivå för att förbättra lönsamheten inom segmentet innerstadskajer. Däremot har NKI värdet för färjor ökat i mätningen vilket är bra då de är Stockholms Hamnars viktigaste och största segment inom sjöfarten.</p>			
	<p> Omsättning Stockholm Norvik Hamn (Mkr). Analys</p> <p>Omsättningen har minskats ner i Stockholm Norvik Hamn på grund av lågkonjunkturen. Stena Line har dragit ner antalet anlöp på linjen mellan Norvik och Ventspil samt dragit in linjen till Hangö från och med oktober 2023.</p>	75	94	
	<p> Resultat efter finansnetto(mnkr) Analys</p> <p>Resultatet avviker till största del på grund av att hamnavgifterna avviker mot budgeten. Avvikelsen beror på färre kryssningsanlöp och ett minskat antal passagerare och godston.</p>	-96	-25	
	<p> Rörelsemarginal innan avskrivningar, %. Analys</p> <p>Rörelsemarginalen avviker på grund att minskade intäkter jämfört mot budget.</p>	29	35	

3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Stockholms Hamnar bidrar fortsatt till att skapa goda förutsättningar för regionens näringsliv vilket i förlängningen är positivt för arbetsmarknaden i Stockholmsregionen. Stockholms Hamnar har tagit in personal under sommaren och kryssningssäsongen där den absoluta majoriteten tillfälligt anställda är ungdomar. Antalet sommaren 2023 blev 25 personer som erbjudits sommarjobb i Stockholm, Kapellskär och Nynäshamn. Tjänsterna var av skiftande karaktär, till exempel som kryssningsvärdar, trädgårdsarbetare och slussvakter men även en ekonomiassistent.

Liksom tidigare somrar erbjöd Hamnen 42 ungdomar feriejobb via Arbetsmarknadsförvaltningen. Utfallet av erbjudandet blev 37 feriearbetare. Stockholms Hamnar deltar också i Tekniksprånget och har under hösten tagit in en tekniksprångare. Under 2023 hade inte Stockholms Hamnar någon möjlighet att ta emot Stockholmsjobb och visstidsanställningar .

Stockholms Hamnar bidrog till näringslivet i allmänhet och besöksnäringen i synnerhet i Stockholm genom att arbeta för fler linjer, anlop och passagerare inom färje- och kryssningssegmentet. Ett exempel på aktiviteter som genomförts under 2023 är lanseringen av kampanjen ”Fall in love with Stockholm” som riktar sig mot den finska marknaden samt samarbete med andra Östersjöhamnar för att göra regionen mer attraktiv för kryssningsrederier.

Stockholms Hamnars har en ambition att utveckla innerstadssegmentet de närmsta åren. För att öka behöver till exempel avtalstiderna förlängas för att kunderna ska våga investera i sina verksamheter. Stockholms Hamnar ska därför i genomförandet av kajstrategi för Stockholms stad tillsammans med berörda nämnder sträva efter att effektivt och serviceinriktat möta intresset för etableringar och deltagande i utveckling av stadens kajer. Under 2023 lanserades en tävling för vattenanvisning i syfte att hitta en aktör som kan utveckla och driva en flytande verksamhet på Strandvägskajen. Arbetet fortsätter under 2024.

I Stadens näringslivspolicy är det framför allt till två fokusområden som Stockholms Hamnars verksamhet bidrar:

- "Stimulera tillväxt och företagsamhet" exempelvis genom att arbeta löpande med färje- och kryssningssegment som bidrar till besöksnäringen samt ovan nämnda vattenanvisningstävling.
- "Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet" exempelvis genom utveckling av kajer genom implementeringen av kajstrategin där arbetet pågår utifrån en genomförandeplan med fokus på att bland annat bejaka idéer och initiativ från näringslivet. En viktig aspekt i det arbetet är att upprätthålla en god förmåga att möta initiativ från olika privata aktörer som vill delta i utvecklingen av Stockholms kajer, vilket exempelvis sker längs Söder Mälarstrand där samverkan under höst och vinter skett med både aktörer inom de kulturella- och kreativa näringarna samt fartygsägare. Ytterligare ett exempel är det löpande arbetet med fastighetsutveckling i Frihamnen för att tillhandahålla lokaler för olika typer av verksamheter.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb Analys	0 st	0 st	
	 Antal tillhandahållna platser för feriejobb Analys	37	42 st	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	Arbetsmarknadsförvaltningen försåg Stockholms Hamnar med 37 feriearbetande ungdomar vilket gjorde att det saknades fem ungdomar för måluppfyllelse. Orsaken till detta enligt samordnaren är att så många fler sommarjobb har tillhandahålls i Stockholm Stad under detta år jämfört med tidigare år. Men även kriteriet med 18 års gräns för att få arbeta i Hamnens hamnområden minskar ner antalet kandidater. Stockholms Hamnar har uppfyllt årsmålet med att tillhandahålla 42 platser.			
	 Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar Analys	0	0 st	
	 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb Analys	0	0 st	
	 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi Analys	0 st	0 st	

3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Stockholms Hamnar har ett nära samarbete med berörda kommuner för att hamnverksamheten ska kunna samexistera med staden och så att en väl anpassad stadsutveckling kan möjliggöras, bland annat med avseende på buller.

Stockholms Hamnar deltar i flera stadsutvecklingsprojekt och medverkar till att Stockholms stads mål om bostadsbyggande uppfylls samtidigt som den rörliga sjötrafiken och möjligheten att utveckla hamnverksamheten för transport- och besöksnäring värnas.

För Stockholms gjordes en särskild utredning under 2023 av sjöfart, hamnkapacitet och möjligheter till hamnära stadsutveckling. Även bullerutredning är gjord i Stockholm för att säkerställa att Stockholms Hamnar uppfyller miljökraven för buller.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Medverka till att stadens mål om bostadsbyggande				 En övergripande utredning av sjöfartens framtida utveckling och behov av

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
uppfylls samtidigt som den rörliga sjötrafiken och möjligheten att utveckla hamnverksamheten för transport- och besöksnäring värnas				hamnkapacitet i regionens hamnar och hamndelar genomförs, i samverkan med berörda intressenter inom staden. Analys Arbete med en övergripande utredning av sjöfartens framtida utveckling och behov av kajkapacitet i samklang med stadsutveckling m.m. har genomförts i samverkan med bland annat exploateringskontoret.

3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Stockholms Hamnar har en organisation med lång erfarenhet och med många olika och kompetenta specialister där en fin företagskultur råder. Ansvar och befogenheter styrs i befattningsbeskrivningar och fördelningar av arbetsuppgifter. Medarbetarna har möjlighet att påverka och utveckla sitt arbete inom tydliga ramar och utifrån sin kompetens. Detta följs upp i organisatoriska och sociala riskanalyser på enhetsnivå samt i medarbetarsamtalen som sker minst en gång per år. Att vara en attraktiv arbetsgivare står högt på agendan där tillit är en viktig komponent.

Under 2023 har Stockholms Hamnar fortsatt att utveckla cheferna genom att införa fler chefskollegium (chefsträffar), som nu sker en gång per månad. Dessa forum syftar till att ge information om verksamheten och dela lärandet i företaget. Kompetensutvecklingsinsatser har varit att utbilda alla medarbetare i diskriminering och kränkande särbehandling samt HLR/Första hjälpen.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Attraktiv arbetsplats				
	 Aktivt Medskapandeindex Analys Stockholms Hamnar har sett över vad som har sänkt AMI och tar fram en åtgärdsplan där det behövs inom bolaget.	81	83	 Säkerställa Stockholms Hamnar som en attraktiv arbetsplats genom att se över anställningsförmånerna, utveckla introduktion vid nyanställning samt tillsammans med enhet Kommunikation arbeta för att hålla visionsfrågorna aktuella hos chefer och medarbetare. Analys Stockholms Hamnar arbetar fortsatt för att

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				vara en attraktiv arbetsplats. Anställningsförmånerna är uppdaterade och implementerade. Grundintroduktionen är uppdaterad men ses över i samarbete med Kommunikation och Säkerhet. Dessutom deltog HR-partnern i personalstrategiska utvecklingsgrupp av Stockholms stads digitala introduktion.
	 Sjukfrånvaro Analys	3 %	4 %	
	 Sjukfrånvaro dag 1-14 Analys	1,5 %	3 %	
				 Periodisk genomgång av behörigheter i ekonomisystemet har genomförts Analys Arbetar utifrån rutinbeskrivningen för Agresso M7's övergripande behörighetsadministration och har gjort en genomgång av användarna med hjälp av rapporten TG212 halvårsvis. Från och med tertial 2 2020 har Stockholms Hamnar valt att ändra om rutinen och genomför numera rutinen tre gånger per år (samband med de tre tertialen). Utöver detta sker löpande avslut av användare när en anställning avslutas.

3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Stockholms Hamnar har en väl etablerad säkerhetsorganisation och säkerhetsarbetet är högt prioriterat i samtliga delar av verksamheten. Bolaget deltar aktivt i stadens arbete kring förstärkt förmåga avseende civil beredskap. Stockholms Hamnar ingår i beredskapssektorerna "Transporter" samt "Ordning och säkerhet", i

stadens nya struktur för civil beredskap som är under etablering. Bolaget arbetar även aktivt inom ramen för Samverkan Stockholmsregionen.

Stockholms Hamnar har under en längre tid arbetat med sin förmåga att upprätthålla sin verksamhet även i störda lägen. Bolaget har följt gällande rutiner och riktlinjer från Stockholms Stad avseende arbetet med risk-och sårbarhetsanalyser. Utifrån arbetet i steg 5 och 6 i RSA-modellen har befintliga kontinuitetsåtgärder reviderats och testats för de 15 identifierade riskerna.

Stockholms Hamnar har sedan tidigare ett antal implementerade åtgärder för att begränsa den effekt som störningar skulle kunna innebära för verksamheten.

Under hösten 2023 har Stockholms Hamnar intensifierat sitt samarbete med trafikerande rederier och gemensamt övat scenarier kopplat till den högre hotnivån och påverkan på hamn- och sjöfartsskydd. Detta kommer att fortlöpa under 2024.

Informationssäkerhetsarbete

Stockholms Hamnar fortsätter att stärka det systematiska informationssäkerhetsarbetet genom att utveckla och implementera den fastställda lokala hanteringsanvisningen. Under 2023 har hanteringsanvisningen reviderats och en lokal tillämpningsanvisning fastställts i bolaget. Denna skall ytterligare tydliggöra hur arbetet med informationssäkerhet omhändertas i bolaget.

Anvisningen beskriver hur bolaget ska arbeta i linje med ledningssystemet för informationssäkerhet, detta genom att tydliggöra rollbeskrivningar och ansvarsområden kopplade till informationssäkerhet och dataskydd. Hur arbetet följs upp och fördelas framgår i handlingsplan för informationssäkerhet- och dataskyddsarbete.

En viktig del av informationssäkerhetsarbetet är också det fortsatta arbetet med informationsklassningar och arbete i linje med verksamhetens systemförvaltning (enligt pm3). Verksamheten fortsätter genomförandet av utbildningar och kunskapshöjande åtgärder, både stadsgemensamt och internt. Arbetet syftar till att stärka medvetenheten att informationssäkerhet gäller alla medarbetare och att ett särskilt ansvar ligger på utpekade informationsägare.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	 Andel elektroniska inköp Analys	88,4 %	80 %	
	 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts Analys	100 %	80 %	
				 Effektivisera bevakningen av våra hamnar - Genom att utreda bemanningsstruktur och eventuell växling till teknisk övervakning. Analys Stockholms Hamnars

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>avtal med tidigare bevakningsleverantör löpte ut 31/12-2023. Upphandling av ny leverantör har genomförts. Marknadens förmåga att leverera denna typ av omfattande och komplexa uppdrag i en orolig omvärld har visat sig begränsad. I samråd med tillsynsmyndigheten Transportstyrelsen, polisens nationella operativa avdelning och de leverantörer som är aktuella pågår en dialog om hur bevakningsförmågan skall säkerställas. Frågan har komplicerats ytterligare med anledning av att terrorhotnivån har höjts från 3 till 4.</p>
				<p> Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för fredstida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan</p> <p>Analys</p> <p>Stockholms Hamnar har de resurser och kompetenser som krävs. Hamnen är representerade och deltar på samtliga nivåer av samverkan inom ramen för SSR.</p>
				<p> Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				av stadens krigsorganisation och dess bemanning Analys Under ledning av stadsledningskontoret har Stockholms Hamnar fastställt och redovisat sin krigsorganisation.
				✓ Upprätthålla säkra farleder - Fjärrövervakning av statusen på SSA (sjösäkerhetsanordning), bojar och prickar. Analys Stockholms Hamnar arbetar med att testa tekniken för fjärrövervakning av sjösäkerhetsanordningar (bojar och prickar) i Stockholm. Syfte är att kunna övervaka deras tekniska status på distans. Tre stycken sjösäkerhetsanordningar har kopplats upp i tre olika system i Stockholm för att kunna jämföra och utvärdera tekniken. Ett av systemen har utvecklats och arbete kommer fortsätta med utvärdering av resterande två.

3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Stockholms Hamnar arbetar löpande med att skapa en trygg miljö kring våra hamnar. Vid Värtaterminalen har hamnen byggt om taxifilen för att öka tryggheten för passagerarna som kommer med färjorna och kryssningsfartygen. Under 2023 har arbete pågått med kamerabevakning samt fasadbelysning på våra magasin för att öka tryggheten. Stockholms Hamnar verkar även för att ha kvar det LOV 3-område som beviljats i Värtahamnen och för en vidare dialog om eventuella utökningar. Hamnen utvecklar löpande sin kameraövervakning, både för skydd av verksamheten och som en trygghetsåtgärd för personal, kunder och allmänhet. Utöver kameraövervakning har Stockholms Hamnar stationär eller ronderande bevakning i och omkring våra hamnanläggningar och våra terminalbyggnader.

Utifrån samhällets höjda terrorhotnivå har Stockholms Hamnar en prioriterad närvaro i hamnanläggningar med stora passagerarflöden. Säkerhetsenheten har tätare avstämningar med trafikerade rederier och myndigheter med närvaro i hamnen.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
---	-----------	------------------	--------	-----------

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				 Kommunstyrelsen ska i samråd med idrottsnämnden, miljö- och hälsoskydds-nämnden, stadsdelsnämnderna, trafiknämnden och Stockholms Hamnar AB utreda för- och nackdelar med att avskaffa det generella badförbudet och istället införa badförbud på lämpliga platser Analys En kontorsremiss från SLK är besvarad i ärendet.

3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Genom sin verksamhet med gods- och passagerartransporter bidrar Stockholms Hamnar till handel mellan Sverige och Finland och de baltiska länderna på andra sidan Östersjön samt den handel som kommer från bland annat Asien och via containerterminalen i Stockholm Norvik Hamn. Genom passagerarverksamheten bidrar Stockholms Hamnar till att människor från andra länder har möjlighet att besöka och uppleva Stockholm.

Stockholms Hamnar är engagerad i en rad internationella organisationer för hamnverksamhet: Baltic Ports Organisation, Espo och Pianc som skapar möjlighet för erfarenhetsutbyte och gemensamma projekt. Det internationella samarbetet genomsyrar också de många EU-projekt som Stockholms Hamnar deltar i.

Stockholms Hamnar har sedan 2012 hållbarhetsredovisat enligt GRI. Detta innebär att genom sin intressent- och väsentlighetsanalys hitta de största avtrycken som Stockholms Hamnar gör genom sin verksamhet. Några delar som är i fokus är arbetsförhållanden hos Stockholms Hamnars leverantörer, att vara en attraktiv arbetsgivare för sina anställda, att föra dialogen kring diskrimineringsfrågor löpande samt delta i givet funktionshindersråd med andra bolag inom Stockholms stad. Stockholms Hamnar genomför varje år en lönekartläggning för att säkerställa att ingen kvinna har för låg lön i förhållande till en man på samma nivå av tjänst.

Få saker i Stockholms Hamnars verksamhet riktar sig direkt mot barn och barnrättsarbete. Dock kan barn gynnas av flera av de områden som ingår i kajstrategin för Stockholms stad såsom bad, rekreation och motion; evenemang och urban flanering samt kultur och samskapande. Strategin innehåller också en bilaga med lokala utvecklingsmöjligheter för ett antal kajer samt lyfter ett antal innovativa idéer framtagna av ungdomar.

Exempel på medborgardialog under 2023 är den webdialog som gav möjlighet för medborgare, näringsliv och besökare att tycka till om Söder Mälarstrand, inom ramen för pilotprojektet (se även 1.5). Stockholms Hamnar är även aktiva i flera sociala medier såsom LinkedIn, Facebook och Instagram där kommunikation sker direkt med medborgare.

Systematiskt kvalitetsarbete

Stockholms Hamnar bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med ISO 9001 och utifrån Stadens Kvalitetsprogram. Förutom att systematiskt planera och följa upp verksamheten genomförs interna revisioner ett par gånger per år i syfte att hitta förbättringsområden. Under 2023 har även ett arbete pågått att utveckla arbetssätt kring incident-/avvikelseberättelser i IA-systemet avseende kvalitet, miljö och arbetsmiljö, för att vässa verktyget för ständiga förbättringar.

De innovationssatsningar som genomförts under året är bland annat en installation av ett automatisk förtöjningssystem i Kapellskär som förtöjer fartygen med hjälp av vakuumplasser (automoorning). Detta system förkortar liggetiden i hamn vilket gör att fartyget kan spara bränsle på överfarten. Det är också en arbetsmiljöförbättring då trossförtöjning är ett riskfyllt moment i hamnarbete.

Utöver detta har bolaget tillsammans med trafikkontoret installerat en så kallad kajbalkong på Söder Mälarstrand. Denna innovation stärker innerstadskajernas roll som vistelseplats och har fokus på biologisk mångfald då den genom sina vegetationszoner som går både under och över vattenytan skapar livsmiljöer och lekkammare för diverse arter. Det är för tidigt att utvärdera effekten av denna pilotanläggning men gensvaret från allmänheten har varit positivt.

Under 2023 slutrapporterades också ett projekt om kombinationen av ljud från hamnverksamheten med närliggande stadsutveckling. I projektet ordnades workshops med personer från olika områden för att på ett innovativt sätt ta sig an problematiken. Det var tydligt att det fanns ett behov av diskussion om denna fråga och effekten av projektet har bland annat blivit att ljudfrågan studeras än mer ingående i Norra Djurgårdsstadsprojektet och att många kontakter har knutits.

Ett nytt trucksystem har också implementerats i dragtruckarna i Kapellskär. Detta system ska spridas vidare till övriga koncernen framöver. Det nya systemet möjliggör spridning av godsdata till våra kunder och ökar effektiviteten i godshanteringen.

Två personer har under året deltagit i stadens innovationsledarutbildning i syfte att utveckla Stockholms Hamnars innovationsarbete.

Ett arbete påbörjades hösten 2023 med att ta fram en digital strategi för att tydliggöra vilka steg bolaget ska ta och prioritera framöver för att fullt ut kunna nyttja digitaliseringen möjligheter i verksamheten.